

Jacques GAILLOT

Bisschop van het virtuele Partenia

Toen Rome mgr. Jacques GAILLOT in 1995 afzette als bisschop van het Normandische Evreux, leidde dat tot een golf van protest. Ondanks die drastische maatregel bleef hij de afgelopen vijftien jaar voor velen een profetische stem. Om die reden viert tal van sociale bewegingen in de Vlaamse Kerk GAILLOTS 75ste verjaardag met een colloquium *Kompas op de toekomst. Als het visioen ontbreekt...*

‘Jezus’ moderniteit verbaast me dagelijks’

Bert CLAERHOUT

Mgr. GAILLOT was nog geen 47, toen paus Johannes-Paulus II hem bisschop wijdde. Hij ontpopte zich echter al gauw als een ‘tedere dwarsligger’, die vrank en vrij voor zijn mening uitkwam. Na zijn verbanning uit Evreux trok hij naar Parijs, waar hij een tijdlang in een kraakpand leefde. Op het internet stichtte hij het virtuele bisdom Partenia. Nu woont hij in het tehuis van de paters spiritisten, vlakbij het Pantheon.

–Hoe kijkt u, vijftien jaar later, terug op uw afzetting als bisschop van Evreux?

Het liet me toe een nieuw leven te beginnen, te midden van gelovigen en niet-gelovigen, jongeren, vreemdelingen, mensen zonder papieren. Kortom, een heel andere wereld waarin ik kon helpen de ‘dienende Kerk’, waarvoor ik altijd heb gepleit, gestalte te geven. Als diocesaan bisschop is dat moeilijker, omdat je te veel met dagelijkse beslommeringen bezig bent. Ik dank Rome voor die kans. Al vind ik de manier waarop ik werd afgezet – ik kreeg nooit de kans me te verdedigen –, nog altijd onrechtvaardig.

–Nooit verbitterd geweest?

Waarom zou ik? Evreux gaf me een prachtige afscheidsviering. Ik drukte de mensen daar op het hart niet te treuren, maar zich te herpakken. Niet de bisschop is belangrijk, wel de evangelische boodschap.

„We moeten ons telkens weer afvragen: hoe pakte Jezus het aan?”

Na mijn vertrek uit Evreux werd ik her en der gevraagd voor solidariteitsacties, lezingen en publicaties. Ik viel niet in een zwart gat, vroeg me nooit af: „Wat nu?” Voortdurend kwamen nieuwe vragen op me af. Eigenlijk stippelden mijn medemensen mijn weg uit. Ik liet me leiden door de voorzienigheid.

–Aanwezigheid en communicatie stonden daarbij centraal.

Dat klopt. Ik heb veel gereisd, niet als toerist, maar om de armen en de verdrukten nabij te zijn. Om hen een teken van solidariteit te geven en te tonen dat God aan hun kant staat. Overeenkomstig de titel die Rome me bij mijn afzetting meegaf, bisschop van Partenia – een bisdom in Noord-Afrika in de eerste eeuwen van

het christendom –, stichtte ik in 1996 met enkele getrouwen het internetbisdom Partenia. Onze teksten verschijnen in zeven talen en we bereiken maandelijks 800.000 belangstellenden. Daarnaast publiceerde ik meerdere boeken.

–Heeft u nog contact met andere bisschoppen?

Zelden, maar het gebeurt. Zowat vijf jaar geleden gaf ik op vraag van kardinaal Philippe Barbarin, de aartsbisschop van Lyon, een retraite aan zijn priesters.

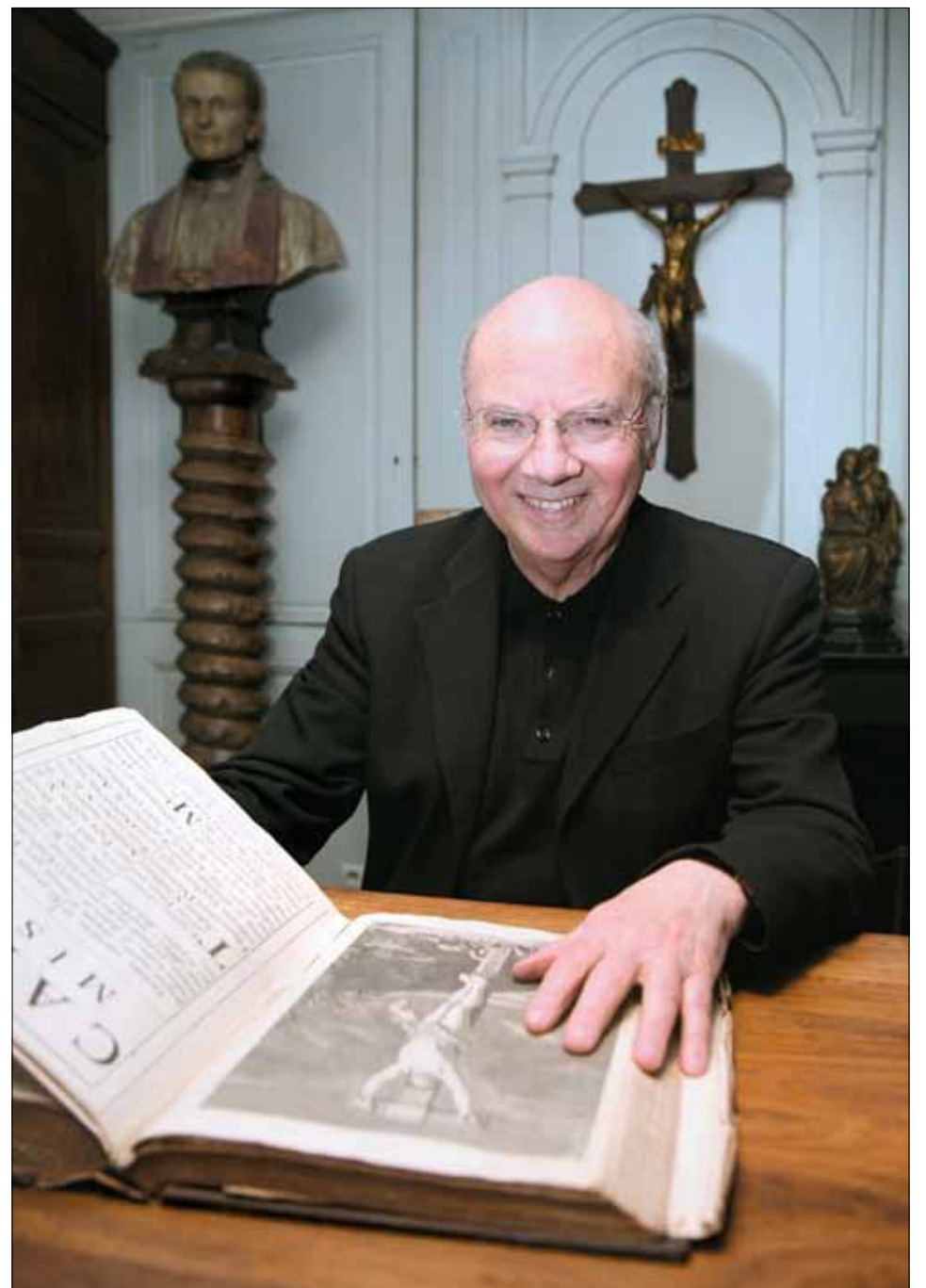
–De Nederlandse titel van een van uw boeken luidt: ‘Als de Kerk niet dient, dient zij tot niets’. Is onze huidige Kerk een ‘dienende Kerk’?

Kijk je alleen naar het instituut en/of Rome, dan vind ik de Kerk doorgaans te defensief reageren. In plaats van het goede van de moderniteit te aanvaarden, zoekt ze vaak de confrontatie op. Daardoor lijkt het alsof ze zich tegen de vooruitgang verzet. Uiteraard houdt elke uitvinding ook gevaren in, maar we mogen toch het positieve ervan niet uit het oog verliezen. Helaas geeft Rome nog al te graag lessen, vooral als het over seksualiteit gaat. Daardoor missen we kansen om de blijde boodschap relevant te maken, vervreemden we nog meer van de samenleving en wekken we de indruk dat we alleen met onszelf begaan zijn.

Dat neemt niet weg dat tal van bewegingen, actiegroepen en individuen zich wel degelijk engageren voor een dienende Kerk. Ongelooflijk hoeveel vrijwilligers zich wereldwijd inzetten voor christelijke initiatieven die hulp bieden aan mensen in nood.

–De diaconie, de hulp aan de medemens, is voor u het speerpunt van de evangelisatie. Volstaat dat?

Kijk naar de geschiedenis. Uitgerekend in de perioden waarin de Kerk het voor de armen opnam, was ze profetisch. Catechese- en liturgievernieuwing volgden dan vanzelf. Denk aan wijlen de Braziliaanse aartsbisschop dom Helder Camara, of aan mgr. Oscar Romero, de vermoorde aartsbisschop van San Salvador.



Jacques Gaillot: „Eigenlijk hebben mijn medemensen mijn weg uitgestippeld. Ik heb me alleen laten leiden door de voorzienigheid.” © Belga

–Wat is uw belangrijkste inspiratiebron?

De figuur van Jezus, uiteraard. Zijn hele instelling was van zo’n verregaande moderniteit, dat Hij me nog dagelijks verbaast. Hij bouwde geen structuren uit, schreef geen boeken, maar Hij inspireerde zijn medemensen en ook ons, als geen ander. Hij was niet bang zekerheden los te laten en het ongewisse tegemoet te treden. Overal waar Hij kwam, genas Hij. Hij deblokkeerde wat vastgeroest zat, zonder te oordelen of te veroordelen. Hij erkende de waardigheid van de armen, die in zijn nabijheid met vreugde ontdekten dat ze door God werden bemind. De vraag die wij ons vandaag telkens weer moeten stellen, luidt voor mij: hoe pakte Jezus het aan?

–U kreeg altijd veel steun uit ons land. Een aantal sociale bewegingen viert nu uw 75ste verjaardag met een colloquium, waarop u te gast bent. Welke boodschap brengt u?

Ook de afgelopen vijftien jaar was ik vaak in België te gast. Ik heb er vele vrien-

den. Maar een speciale boodschap heb ik niet. Ik wil slechts hoop brengen. Ik probeer het inzicht over te brengen dat voor wie gelooft, geen enkele situatie hopeloos is. Ik wil de mensen er ook toe brengen hun verantwoordelijkheid op te nemen. Kankeren over de kerkleiding helpt ons niet vooruit. Gelovigen moeten weten dat zij allen samen verantwoordelijk zijn voor de toekomst van de Kerk en dat dit concreet engagement vraagt. Ik zal dat blijven benadrukken, ook al ben ik nu met emeritaat. Ik zal minder publiceren en me wat meer op het achterplan houden. Om nieuwe initiatieven een kans te geven, moet je allereerst jezelf kunnen wegcijferen.

Colloquium *Kompas op de toekomst. Als het visioen ontbreekt...* op vrijdag 5 november van 10 tot 13.15 uur in Auditorium De Storming in Antwerpen (Nationaalestraat 111). Meer info over programma en inschrijvingen bij Jan Vanden Berghe, 0496 55 48 40, www.tgl.be en www.paxchristi.be.